

Упровадження Концепції «Нова українська школа» в регіоні

Одним з головних напрямів діяльності комунального закладу «Житомирський інститут післядипломної педагогічної освіти» Житомирської обласної ради є участь у реформуванні освітньої галузі, приведенні її до вимог сьогодення, впровадження Концепції «Нова українська школа».

З метою реалізації Концепції «Нова українська школа», затвердженої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 року № 988-р, у Житомирській області здійснювався пілотний проект – всеукраїнський експеримент «Розроблення і впровадження навчально-методичного забезпечення початкової освіти в умовах реалізації Державного стандарту початкової загальної середньої освіти» на базі чотирьох освітніх закладів:

- Житомирська ЗОШ I-III ступенів № 28 імені гетьмана Івана Виговського;
- комунальна установа «Опорний навчальний заклад «Романівська гімназія» Романівської районної ради;
- Новоград-Волинський ліцей № 11;
- Коростенський міський ліцей.

У липні 2017 року фахівцями КЗ «Житомирський ОППО» ЖОР було організовано тренінг для вчителів і заступників директорів пілотних шкіл з підготовки до апробації нового змісту освіти.

Регіональним координатором методистом Т. О. Трохименко та методистом Г. Г. Бовсунівською здійснювався супровід апробації навчальних матеріалів, створення нового освітнього середовища в експериментальних класах: проведено робочі наради, зустрічі з учасниками експерименту.

На виконання розпорядження Кабінету Міністрів України від 17 січня 2018 року № 17-р, наказу Міністерства освіти і науки України від 15 січня 2018 року № 34, відповідно до Плану заходів на 2017 – 2029 роки із запровадження Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» та плану роботи КЗ «Житомирський ОППО» ЖОР здійснено відповідні заходи:

- У період з 22 січня по 27 січня 2018 року відбулася підготовка регіональних тренерів для навчання вчителів, які впроваджуватимуть Державний стандарт початкової освіти у 2018/2019 навчальному році (31 тренер).
- Розроблено регіональний графік підготовки вчителів початкової школи та розміщено на сайті Інституту.

- 16 лютого 2018 року відбулася онлайн нарада тренерів Нової української школи.
- 17–18 лютого, 24–25 лютого 2018 року проведено перший етап тренінгового навчання вчителів, які впроваджуватимуть Державний стандарт початкової освіти у 2018/2019 навчальному році, яким охоплено 1029 осіб.
- 17–18 лютого, 24–25 лютого 2018 року здійснено моніторинг організаційних питань щодо підготовки педагогічних працівників для роботи в умовах Нової української школи під час проведення 14 тренінгів.
- 16 березня 2018 року відбулася робоча нарада тренерів Нової української школи.
- 4–9 червня 2018 року проведено другий етап тренінгового навчання вчителів, які впроваджуватимуть Державний стандарт початкової освіти у 2018/2019 навчальному році, яким охоплено 1044 особи.
- 11–15 червня, 18–22 червня 2018 року проведено третій етап тренінгового навчання вчителів, які впроваджуватимуть Державний стандарт початкової освіти у 2018/2019 навчальному році, яким охоплено 1054 особи.
- 6 червня, 12–14 червня та 19 червня 2018 року здійснено моніторинг організаційних питань щодо підготовки педагогічних працівників для роботи в умовах Нової української школи у 13 місцях проведення тренінгів.
- 3 19 серпня проведено навчання вчителів, які у 2019–2020 навчальному році працюватимуть у першому класі (1090 осіб).
- З метою забезпечення якісної та ґрунтовної підготовки вчителів перших класів, які навчатимуть дітей у 2018–2019 навчальному році, та підготовки вчителів-наставників щодо впровадження ігрових методів навчання в освітній простір Нової української школи The LEGO Foundation, проведено тренінги з 19 серпня по 23 серпня 2018 року (150 осіб).
- Всі вчителі, які працюють в першому класі, пройшли дистанційний курс на сайті EdEra.
- За сприяння інституту Гете проведено тренінгові навчання вчителів німецької мови - (43 особи), які працюватимуть в перших класах, що становить 14 % від загальної кількості (301 особа).
- У серпні 2018 року відбулось тренінгове навчання вчителів англійської мови за сприяння Британської ради (796 осіб, 55 % від загальної кількості вчителів англійської мови – 1433 особи).
- У листопаді цього року проведено тренінгове навчання заступників директорів шкіл та директорів малокомплектних шкіл з питань моніторингу, наставництва, допомоги і контролю в реалізації завдань Нової української школи. Крім того, передбачено проведення навчальних занять з двома групами асистентів учителів.

Одним з напрямів роботи стало питання науково-методичного забезпечення.

З метою виконання завдань Державного стандарту початкової освіти оновлено навчальні програми, плани курсів підвищення кваліфікації вчителів початкових класів відповідно до сучасних освітніх змін, нормативно-правової бази, законодавчих документів та потреб слухачів.

Актуалізовано тематику випускних робіт, тестові завдання для слухачів курсів.

Більш цілеспрямовано супроводжувався освітній процес сучасними технологіями, методами та формами навчання дорослих. Серед них тренінги: «Створення компетентнісного середовища сучасного уроку», «Методичний супровід впровадження освіти сталого розвитку», «Вчимося жити разом», «Формування підприємницької компетентності в початкових класах», «Особливості реалізації змісту інтегрованого курсу «Я досліджую світ». Майстер-класи: «Методика проведення ранкових зустрічей», «Реалізація компетентнісного підходу на уроках навчання грамоти», «Адаптація та модифікація як засіб індивідуалізації освітнього процесу в інклюзивному класі» тощо.

Розроблено низку групових проєктів, які сприяють переорієнтації з процесу на результат, в діяльнісному вимірі – на формування й розвиток в учнів уміння практично діяти, застосовувати досвід успішних дій у конкретних ситуаціях. Теми проєктів: «Організація тематичних днів у 1 класі на інтегративно-предметній основі», «Організація тематичних тижнів у 1 класі на інтегративно-предметній основі», «Адаптаційно-ігрова діяльність учнів 1-2 класів».

На формування професійної компетентності педагогів спрямовувалась також робота творчих груп з проблем: «Упровадження освітніх технологій у навчально-виховний процес початкової школи», «Інтеграція змісту початкової освіти на засадах компетентнісного підходу».

Проведено засідання постійно діючого семінару методистів з початкового навчання та керівників методичних об'єднань «Особливості впровадження Державного стандарту початкової загальної освіти».

Продовжено роботу щодо створення інформаційно-навчального середовища для слухачів курсів, вчителів початкових класів, методистів, керівників шкіл (сайт КЗ «Житомирський ОІППО» ЖОР: «Довідник з питань оновлення початкової освіти»).

На сайті інституту створено інтерактивну карту та розміщено необхідні для вчителів та керівників закладів матеріали, які постійно оновлюються.

Проведено рецензування матеріалів виставки передового педагогічного досвіду з освітніх питань роботи вчителів початкових класів. За його результатами розроблено низку рекомендацій практичного характеру.

Серед них:

- навчальне дослідження в початковій школі;

- реалізація міжпредметної інтеграції та змісту навчання в початковій школі;
- діяльнісний підхід до вивчення природознавства в початковій школі;
- методичні рекомендації щодо організації проектної діяльності у початкових класах;
- організація уроків мислення серед природи;
- ранкові зустрічі в початковій школі;
- організація інтегрованих днів у 1 класі;
- інтегрований підхід у навчанні молодших школярів.

Загалом до роботи у 1 класі Нової української школи підготовлено 1044 вчителі початкових класів, триває підготовка ще 1046 вчителів початкових класів, які будуть працювати в 2019/2020 навчальному році.

35 % заступників директорів ЗЗСО з навчально-виховної роботи у початкових класах (27 осіб) пройшли відповідне навчання за очно-дистанційною формою.

53 % (45 осіб) асистентів вчителів, які працюють у 1 класі, пройшли відповідне навчання за очно-дистанційною формою (заг. кількість асистентів – 85 осіб).

З метою реалізації Концепції Нової української школи в рамках експерименту «Реалізація інтегрованого підходу в початковій освіті в контексті Концепції Нової української школи на базі загальноосвітніх навчальних закладів України на 2017 – 2022 роки», Міністерством освіти і науки України спільно з Британською Радою в Україні, видавництвом Кембриджського університету, екзаменаційним департаментом Кембриджського університету у 2017 році було розпочато проект для вчителів англійської мови та методистів інститутів післядипломної педагогічної освіти.

У січні–травні Британською Радою в Україні у рамках програми «Учителі англійської мови – агенти змін» було підготовлено 6 тренерів для навчання вчителів англійської мови, які працюватимуть у перших класах у 2018/2019 навчальному році.

Для організованого проведення курсів КЗ «Житомирський ОІППО» ЖОР було забезпечено видрук матеріалів, видачу документів про підвищення кваліфікації встановленого зразка, придбання канцтоварів.

Зроблено акцент на роботі з учителями іноземних мов.

796 вчителів англійської мови, які навчатимуть учнів перших класів у 2018/2019 н. р., пройшли відповідне навчання за очно-дистанційною формою (96 % вчителів, які працюють у першому класі, або 55 % від загальної кількості вчителів англійської мови – 1433 особи).

В умовах упровадження Концепції Нової української школи КЗ «Житомирський ОІППО» ЖОР проведено тренінгові навчання 22 методистів предметів естетичного циклу, 69 голів методичних об'єднань вчителів

предметів естетичного циклу, що становить 22,3 % від загальної кількості (408 осіб), які викладають інтегрований курс «Мистецтво» у перших класах НУШ у 2018–2019 н. р., 10,5 % (97 осіб) вчителів фізичної культури (загальна кількість 1014 осіб), які працюють у першому класі, пройшли дистанційний онлайн курс на освітньому порталі EdEra.

Протягом червня 2018 року були проведені тренінгові навчання для 9 профільних методистів, 9 голів районних (міських) методичних об'єднань, 37 вчителів фізичної культури, 14 вчителів початкових класів і 1 соціального педагога.

Набула поширення така форма методичної роботи як стартапи.

У 2018 р. пройшли методичні стартапи (3 травня та 23 серпня) для працівників психологічної служби освітніх закладів міст, районів, ОТГ, на яких відпрацьовувалися аспекти психологічного супроводу освітнього процесу в контексті впровадження НУШ.

Підвищення кваліфікації новопризначених практичних психологів здійснювалося в контексті діяльності «Школи молодого психолога».

Методичні матеріали для працівників психологічної служби та нормативно-правове забезпечення регулярно висвітлюються на сайті КЗ «Житомирський ОШПО» ЖОР за посиланням: <https://sites.google.com/a/zippo.net.ua/centrprpsocrob/>.

Ряд методичних заходів проведено з заступниками директорів закладів загальної середньої освіти:

- 05 березня 2018 року відбувся тренінг «Якісне освітнє середовище закладу загальної середньої освіти – невід'ємний компонент Нової української школи»;

- 2 – 4 травня 2018 р. – стартап з теми «Організація освітнього процесу в контексті Концепції «Нова українська школа»;

- 22 серпня 2018 року – методичний стартап голів постійно діючого семінару заступників директорів закладів загальної середньої освіти з навчально-виховної роботи з проблем: «Основні напрями управління освітнім процесом в контексті модернізації освітньої галузі» та «Модернізація організаційно-методичного супроводу розвитку творчого потенціалу керівних та педагогічних кадрів в умовах освітнього округу».

Зростає увага до нормативного правового забезпечення освіти. В освітянських закладах розроблено плани заходів щодо запровадження Концепції НУШ, якими передбачено опрацювання законодавчих, нормативних, інструктивно-методичних матеріалів, що розміщені в рубриці «Нова українська школа» на сайті МОН України та на сайті «Нова українська школа», впровадження STEM-освіти та освітніх трендів в освітній процес, онлайн навчання, анонсування на сайті закладу освіти актуальних матеріалів щодо НУШ та інші.

Одним із складників діяльності щодо реалізації Концепції Нової української школи є співпраця Інституту з Житомирським відокремленим підрозділом установи «Центр розвитку місцевого самоврядування»:

- 21–28 жовтня 2017 року відбувся спільний навчальний візит до Польщі групи із Житомирської області. За наслідками відбулися навчальні тренінги для керівників управлінь освіти та методичних служб з теми «Управління освітою на місцевому рівні» на базі Семенівської, Довбиської, Коростишівської міської, Овруцької міської ОТГ;

- 17–20 квітня 2018 р. проведено Всеукраїнську науково-практичну конференцію «Формування нового освітнього середовища як важлива умова модернізації української школи»;

- 31 травня 2018 р. за участі радника з питань освіти та медицини проведено круглий стіл «Управління, науковий та методичний супровід освіти в ОТГ в умовах реалізації Концепції Нової української школи» для керівників освіти в ОТГ;

- 17 травня 2018 року було проведено круглий стіл «Управління освітою в умовах адміністративно-територіальної реформи» за участі Інституту модернізації змісту освіти та партнерами проекту – КЗ «Житомирський ОППО» ЖОР, Житомирським відокремленим підрозділом установи «Центр розвитку місцевого самоврядування».

Збільшуються можливості з використання потенціалу НУШ у пошуку ефективних шляхів науково-методичного забезпечення закладів освіти ОТГ. Ця проблема реалізується в межах всеукраїнського проекту «Управління системою освіти об'єднаної територіальної громади в умовах децентралізації влади в Україні».

Більшої активності набула сторінка facebook Інституту, де висвітлюються питання методичного супроводу Нової української школи (<https://www.facebook.com/Житомирський-ОППО-1075174225829183/>).

В електронному науково-методичному журналі «Житомирщина педагогічна» у п'яти останніх номерах розміщено біля 40 статей з проблем Нової української школи.

В Інституті створено інформаційний банк даних для супроводу НУШ:

- електронний банк на сайті Інституту;
- каталогізовано передовий педагогічний досвід вчителів області;
- методисти Інституту здійснюють оновлення банку методичних розробок, науково-методичних публікацій.

Практикуються виступи керівників та науково-методичних працівників Інституту на місцевому телебаченні (телеканали СК1, Житомир.UA)

На сайтах закладів освіти (засновників), а саме: Коростенського міського ліцею, Романівської гімназії, Новоград-Волинського ліцею № 11– розміщено матеріали з досвіду роботи пілотних шкіл. На каналі Житомир.UA, СК1, Коростень ТВ виступали: заступник директора Житомирської ЗОШ № 28 Олена Стрельченко, вчителі пілотних класів Ольга Сосніна, Людмила Матиль, Наталя Редчиць.

Учитель 1 класу Романівської гімназії Ірина Бричковська ділиться досвідом роботи в першому класі у своєму блозі.

Зростає питома вага наукових доробок. Науковці Інституту беруть активну участь у здійсненні фундаментальних досліджень, розробці окремих програм розвитку освітньої галузі, залучаються до фахової оцінки важливих складових системи підвищення кваліфікації педагогічних працівників. Фахівці закладу – учасники експертизи сучасних наукових досліджень з проблем Нової української школи (збірник спецкурсів «Професійний розвиток педагога Нової української школи в умовах формальної і неформальної освіти», підготовлений авторським колективом за загальною редакцією Т. М. Сорочан, спецкурс «Нова українська школа: особливості організації освітнього середовища» Ю. В. Махновець).

Колектив Інституту разом з педагогічною громадськістю області і надалі працюватиме над поєднанням питань оновлення школи і створення освітнього простору, впровадженням сучасних освітніх методик, програм, проектів.